

Demensområdet – kompetencer på basisniveau

1. Læger

Grunduddannelse:

Demens omtales flere steder i det medicinske curriculum:

Under

- Neuroanatomi (hjernens forhold generelt)
- Patologisk anatomi (hjernefund ved demens)
- Neurologi (kliniske forhold og udredning)
- Geriatri (ældre menneskers sygdomme)

Herudover omtales demens inden for en række af de internmedicinske fag og i klinikundervisning (holdundervisning med patient).

I psykiatrien omtales demenssygdommene i mange sammenhænge, bl.a. gerontopsykiatri, depressionsudredning osv.

På 11. semester psykiatri er der to timers undervisning i demens (bygger på timer fra ovennævnte hjælpefag - til sammenligning er der ligeledes to timer om depression og to timer om skizofreni).

Dertil kommer undervisning med patienter, der fejler disse sygdomme.

Læger i almindelige sengeafsnit

Regionale efteruddannelsestilbud:

Ingen

Nationale efteruddannelsestilbud:

På Nationalt Videnscenter for demens findes bl.a. E-learningkursus

Læger i almen praksis

Regionale efteruddannelsestilbud:

Lokale årligt fyraftensmøde m. fagligt indhold

Arrangør og deltagere: Lægelav, regional praksiskonsulent og regionale og kommunale repræsentanter.

Nationale efteruddannelsestilbud:

DSAM's E-learningkursus, som understøtter DSAM's demensvejledning. Kurset er tilrettelagt som et interaktivt undervisningsforløb, hvor relevante cases, videoeksempler og teori sætter fokus på diagnostik og behandling af demens.

Hvis man er medlem af Lægeforeningen, har man adgang til E-kurset via E-læringsportalen på Læger.dk. Man bruger samme brugernavn og password, som man sædvanligvis bruger for at få adgang hertil.

Hvis du ikke er læge – og dermed ikke medlem af Lægeforeningen kan du mod betaling få adgang til programmet via DSAM's hjemmeside

1. Sygeplejersker

Regional grunduddannelse:

Sygeplejerskeuddannelserne i Region Midtjylland underviser i demens i varierende omfang, og med forskelligt fokus.

Undervisningen sætter fokus på:

- Sygdomslære om demensformer, symptomer
- Juridiske aspekter
- Pleje og omsorg og terapiformer
- Epidemiologiske aspekter

Sygeplejersker i almindelige sengeafsnit

Regionale efteruddannelsestilbud:

Risskov dagen – se side 6

Nationale efteruddannelsestilbud:

Diplomuddannelse til demenskoordinator/demenskonsulent – Se under sygeplejersker i kommunalt regi. Primært til sundhedsfaglige, der fungerer som kommunal demenskonsulent, men kan også være et tilbud til demensnøglepersoner i hospitalernes almindelige sengeafsnit

Sygeplejersker i kommunalt regi

Regionale efteruddannelsestilbud:

1. Efteruddannelse for hjemmesygeplejersker

Indeholder opdatering vedr. demens

Arrangør:

Varighed: 3 uger

Deltagerpris:

2. Risskov dagen – se side 6

3. Vidensdeling via netværksmøder

Fungerer flere steder i regionen, men ikke fast alle steder. Flere netværk består kun af kommunale demenskonsulenter, nogle få steder er netværksmøderne tværsektorielle

Nationale efteruddannelsestilbud:

Diplomuddannelse til demenskoordinator/demenskonsulent

Arrangør: COK

Målgruppe: Sundhedsfaglige, der fungerer som kommunal demenskonsulent

Varighed og deltagerpris: Ikke oplyst – kan ikke oplyses, da uddannelsen er under revision

3. Fysioterapeuter

Grunduddannelse:

Fysioterapeutuddannelserne underviser i demens på et modul, som omhandler ældre og rehabilitering.

Undervisningen omfatter:

- Gerontologi og geriatri
- Fysisk aktivitet og træning
- Reminiscens
- Musik og demens

Fysioterapeuter i somatiske sengeafsnit

Regionale efteruddannelsestilbud:

Risskov dagen – se side 6

Nationale efteruddannelsesstilbud:

Der kan søges viden på Videnscenter for Demens' hjemmeside: www.videnscenterfordemens.dk

Fysioterapeuter i kommunalt regi

Regionale efteruddannelsesstilbud:

Risskov dagen – se side 6

Nationale efteruddannelsesstilbud

Diplomuddannelse til demenskoordinator/demenskonsulent

Der kan søges viden på Videnscenter for Demens' hjemmeside: www.videnscenterfordemens.dk

4. Ergoterapeuter

Grunduddannelse:

Ergoterapeutuddannelserne underviser i demens.
Undervisningen omfatter:

- Sygdomslære
- Introduktion til geriatri/ sygdomslære
- Læren om de ældres sygdomme
- Olympiadesyndromet
- Svækkelsesmodellen
- Immobilitet
- Balance og fald
- Demens og depression
- Social-psykologiske aspekter ved aldring

Ergoterapeuter i kommunalt regi

Regionale efteruddannelsesstilbud:

Risskov dagen – se side 6

Nationale efteruddannelsesstilbud:

Diplomuddannelse til demenskoordinator/demenskonsulent

Se beskrivelse under sygeplejeskeafsnittet

5 . SOSU- assistenter

Grunduddannelse:

Social- og Sundhedsskolerne underviser i demens.

Undervisningen er tilrettelagt på forskellig vis på de enkelte skoler, herunder placering i uddannelsesforløbet og antallet af undervisningstimer.

Skolernes undervisning retter sig mod:

- Omsorg, pleje og kommunikation med mennesker med demens
- Typer af demens og behandlingsformer, herunder farmakologi
- Adfærdsproblemer
- Aktivering

- Magtanvendelse (inkl. forebyggelse af dette)

Social- og sundhedsassistenter i de somatiske sengeafsnit

Regionale efteruddannelsestilbud:

AMU-kurser:

Se under SOSU- assistenter i kommunalt regi

Risskov dagen – se under sygeplejersker i almindelig sengeafsnit

Nationale efteruddannelsestilbud:

Diplomuddannelse til demenskoordinator/demenskonsulent

Se beskrivelse under sygeplejeskeafsnittet

Der kan søges viden på Videnscenter for Demens' hjemmeside: www.videnscenterfordemens.dk

Social- og sundhedsassistenter i kommunalt regi

Regionale efteruddannelsestilbud:

AMU-kurser:

Demens 1: Personer m. demens, sygdomskendskab

Demens 2: Omsorg for personer m. demens

Demens 3: Personer m. demens, aktiviteter og livskvalitet

Varighed: Hver modul 5 dage

Deltagerpris: Gratis

Risskov dagen – se side 6

Nationale efteruddannelsestilbud:

Diplomuddannelse til demenskoordinator/demenskonsulent

Se beskrivelse under sygeplejeskeafsnittet

Der kan søges viden på Videnscenter for Demens' hjemmeside: www.videnscenterfordemens.dk

6. SOSU-hjælpere i kommunerne

Grunduddannelse:

Social- og Sundhedsskolerne underviser i demens.

Undervisningen er tilrettelagt på forskellig vis på de enkelte skoler, herunder placering i uddannelsesforløbet og antallet af undervisningstimer.

Skolernes undervisning retter sig mod:

- Typer af demenssygdomme
- Symptomer/advarselstegn
- Behandling
- Omsorg og pleje, herunder kommunikation med borgere med demens.
- Desuden magtanvendelse

Regionale efteruddannelsestilbud:

AMU-kurser:

Demens 1: Personer m. demens, sygdomskendskab

Demens 2: Omsorg for personer m. demens

Demens 3: Personer m. demens, aktiviteter og livskvalitet

Varighed: Hver modul 5 dage

Deltagerpris: Gratis

Demensområdet - kompetencer på specialistniveau

Neurologer

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Erhverves gennem uddannelse til speciallæge i neurologi

Specifikke efteruddannelses tilbud:

Kurser udbudt af Videnscenter for Demens

Geronto-psykiater

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Speciallægeuddannelsen i voksenpsykiatri består af 1 års introstilling, ½ år neurologi og 2½ år H1 og 1 år H2.

Fremover vil der i uddannelsesregion nord være enten ½ år i retspsykiatrien eller ½ år i gerontopsykiatrien i Risskov. I blokkene med retspsykiatri er der et kort fokuseret ophold i gerontopsykiatrien.

Specifikke efteruddannelses tilbud:

Der er tilbud fra:

- Center for Psykiatrisk Forskning
- Videnscenter for Demens
- Dansk Psykiatrisk Selvskab

Geriater

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Erhverves gennem uddannelse til speciallæge i intern medicin, herunder geriatri og mest gennem erfaring efter uddannelsen.

Specialespecifikke kurser i Intern medicin: Geriatri

1. Gerontologi

Kurset afholdes over 4 dage ultimo oktober (2) + primo december (2), lige år

Odense Universitets Hospital

Kursusledere: Karen Andersen-Ranberg og Jens-Ulrik Rosholm

E-mail: karen.andersen-ranberg@ouh.regionsyddanmark.dk og jens-ulrik.rosholm@ouh.regionsyddanmark.dk

2. Geriatrik vurdering og rehabilitering.

Kurset afholdes over 3 dage ultimo april, ulige år

Glostrup Hospital/ Region Hovedstaden

Kursusledere: Lillian Mørch Jørgensen og Kirsten Damgaard

E-mail: Lillian.Moerch.Joergensen@hvh.regionh.dk og kida@geh.regionh.dk

3. Geriatrike sygdomme I.

Kurset afholdes over 5 dage primo oktober(3) + primo december(2), ulige år

Århus Sygehus

Kursusleder: Marianne Mørch

E-mail: marmoerc@rm.dk

4. Kursets navn: Geriatrike sygdomme II

Kurset afholdes over 4 dage primo april (2) + primo maj, lige år

Roskilde Sygehus

Kursusledere: Ellen Holm og Elma Brinch

E-mail: ellenholm@dadlnet.dk og eb02@bbh.regionh.dk

Sygeplejersker inden for neurologi

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau: Erhverves ved uddannelsen til sygeplejerske og gennem erfaring og erhvervet viden.

Specifikke efteruddannelses tilbud:

Diplomuddannelse på VIA University College i Århus

Sygeplejersker inden for geronto-psykiatri

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Erhvervet ved uddannelsen til sygeplejerske. Viden og erfaring både indenfor somatik og psykiatri samt evt. erfaring fra ældreplejen.

Specifikke efteruddannelses tilbud:

- Demenskoordinatoruddannelsen (Den sociale diplomuddannelse med 3 moduler á 10 ECTS point)
- Videnscenter for Demens

Sygeplejersker inden for geriatri

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Erhvervet ved uddannelsen til sygeplejerske og arbejds erfaring.

Specifikke efteruddannelses tilbud

Geriatrici på ny, tværsektoriel og tværfaglig uddannelse for regionens personale udbudt af Horsens sygehus (undervisere var personale fra geriatrisk team; læger og især sygeplejerskerne)
Diplomuddannelse i geriatri

Fysioterapeuter

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Erhvervet ved uddannelse til fysioterapeut og mest ved arbejds erfaring.

Specifikke efteruddannelses tilbud:

Nøglepersonsuddannelse udbudt af regionerne.

Geriatrici på ny, tværsektoriel og tværfaglig uddannelse for regionens personale udbudt af Horsens sygehus (undervisere var personale fra geriatrisk team; læger og især sygeplejerskerne)

Ergoterapeuter

Kompetencer vedr. demens på specialistniveau:

Erhvervet ved uddannelse til ergoterapeut og mest ved arbejds erfaring. Specialist i gerontologi (Master, Kandidat, Ph.d.)

Specifikke efteruddannelses tilbud:

- Nøglepersonsuddannelse udbudt af regionerne.
- Diplomuddannelse
- Diverse kurser fra Videnscenter for Demens
- "Geriatrici på ny", tværsektoriel og tværfaglig uddannelse for regionens personale udbudt af Horsens sygehus (undervisere var personale fra geriatrisk team; læger og især sygeplejerskerne)

Fælles regionale tværfaglige kompetenceudviklingskurser/-temadage

- Risskov dagen – Årlig regional undervisningsdag i Risskov i Århus
Målgruppe: Plejepersonale i region og kommuner i Region Midtjylland.
Pris: 850 kr.

Nationalt Videnscenter for Demens

- E- learning v. fire sygehistorier
Link: [http://elearning.hosp.dk/nvd/laeromdemens/FireSygehistorier181110/demens-videnomdemens\(menu_5-181110\)/ie5/index.html?dhtmlActivation=inplace](http://elearning.hosp.dk/nvd/laeromdemens/FireSygehistorier181110/demens-videnomdemens(menu_5-181110)/ie5/index.html?dhtmlActivation=inplace)
- E- learning: Test din viden
Link: <http://www.videnscenterfordemens.dk/uddannelse/e-learning-laer-om-demens/test-din-viden>

Servicestyrelsen

- Vidensdatabaser:
www.vis.dk
www.Demens.net

Forslag til kursussemner:

- Marta Meo kursus
- Terminalt forløb for demente borgere
- Diplom i demens eller enkelte moduler til videreuddannelse af personale m. mellemlang uddannelse
- Særlig opmærksomhed på den pædagogiske tilgang til frontallapsdemens
- Behandling af delir i sygeplejerskernes efteruddannelse

Konklusioner

Undervisning i demens indgår i lægernes grunduddannelse. For læger i hospitalsregi er der ikke besluttet efteruddannelse i demens, mens der for praktiserende læger findes demensundervisning som E-learning.

Sygeplejerskegrunduddannelserne, social- og sundhedsuddannelserne, fysio- og ergoterapeutuddannelserne underviser i demens på grunduddannelserne, dog i varierende omfang.

Anbefalinger

Arbejdsgruppen anbefaler, at der på de relevante somatiske sengeafsnit (hyppigst medicinske og kirurgiske) uddannes demensnøglepersoner. Sundhedsaftalen bygger desuden på, at alle kommuner i regionen har demenskonsulenter/sundhedsfaglige kontaktpersoner med diplomuddannelse på demensområdet.